

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTE PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 28 d. Nr. FA-P-50-9-45
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento
direktorės Daivos Bakutienės
2009-06-10 pavedimą Nr. P-50-9

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Danutė Mačiulaitienė (grupės vadovė)
Asta Giedrikienė
Solveiga Naginevičiūtė
Tadas Ulevičius
Alvydas Aleknavičius

Auditas pradėtas 2009-06-10
Auditas baigtas 2010-05-28

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Valstybės lėšų valdymas, naudojimas, disponavimas ekonomiškumo ir viešojo intereso požiūriais	6
2. Kitų darbuotojų, dirbančių pagal terminuotas darbo sutartis, darbo apmokėjimas	9
3. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas	11
4. Rekomendacijos	11
Priedai	13

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis 2009 metų valstybinio audito programa ir vykdant Valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės pavedimus: 2009 m. birželio 10 d. Nr. P-50-9, 2009 m. rugsėjo 1 d. Nr. P-50-9-1, 2009 m. gruodžio 1 d. Nr. P-50-9-2 ir 2009 m. gruodžio 1 d. Nr. P-50-9-2. Auditą atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Danutė Mačiulaitienė (grupės vadovė) ir Asta Giedrikienė, vyresnioji valstybinė auditorė Solveiga Naginevičiūtė, valstybiniai auditoriai Tadas Ulevičius ir Alvydas Aleknavičius, dalyvaujant 5-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotojai Vidai Atraškienei ir vyriausiajai specialistei (teisininkei) Rasai Gabrilavičienei.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos. Adresas: Šnipiškių g. 3, 01513 Vilnius, identifikavimo kodas 188772051.

Kultūros paveldo departamentas yra iš valstybės biudžeto finansuojama biudžetinė įstaiga, kuri pagal savo kompetenciją atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos funkcijas, atsako už jų vykdymą, prisideda prie šios srities nacionalinės politikos formavimo ir įgyvendinimo.

Audituojamu laikotarpiu Kultūros paveldo departamentui vadovavo direktorė Diana Varnaitė, vyriausiosios buhalterės funkcijas vykdė Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja Nijolė Biveinienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2009 metų finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertintos Kultūros paveldo departamento 2009 metų finansinės ir kitos ataskaitos:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1) ir 1, 2, 3 priedai,
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2),
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3),
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4),
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5),
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6),
- Finansinio turto 2009 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 7),
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8),

• Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1),

• Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Audituojamu laikotarpiu Kultūros paveldo departamentas kartu su pavaldžia biudžetine įstaiga Kultūros paveldo centru vykdė septynias programas:

- „Paveldotvarka“ (01.01), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 13 803,00 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 13 803,00 tūkst. Lt,
- „Kultūros paveldo apsaugos valstybinis administravimas“ (01.05), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 7 096,00 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 6 905,70 tūkst. Lt,
- „Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje (paveldotvarka) įgyvendinimas“ (01.08), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 7 184,00 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 7 184,00 tūkst. Lt,
- „Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimas ir jo objektų pritaikymas (paveldotvarka) piligrimų ir turizmo reikmėms“ (01.09), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 1 437,00 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 1 437,00 tūkst. Lt,
- „Specialioji nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimo paslaugų programa“ (01.81), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 31,2 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 31,2 tūkst. Lt,

- „Kultūros paveldo apskaita“ (02.04), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 2 923,0 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 2 917,5 tūkst. Lt,

- „Nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimo sklaidos ir atgaivinimo programa“ (04.07), kuriai vykdyti buvo patvirtinta 1 450,0 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 1 421,1 tūkst. Lt.

Kultūros paveldo departamentui šioms programoms vykdyti 2009 metams iš viso patvirtinta¹ 33 924,2 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų: 32 236,2 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 5 661,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 1 688,0 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Kultūros paveldo departamentas 2009 metais gavo ir panaudojo iš viso 33 699,5 tūkst. Lt, arba 224,7 tūkst. Lt mažiau, t. y. 99,3 proc. patvirtintų asignavimų.

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus².

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir kad valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. (336,9 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos,

- 1 proc. (308,3 tūkst. Lt) Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir išipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu susipažinus su subjekto veikla, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Be to, auditorė stebėtojo teisėmis dalyvavo atliekant metinę įstaigos turto inventorizaciją.

¹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr. 32 „Dėl 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Audito procedūroms atlikti atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitas audito procedūras.

Audito procedūros buvo atliktos ir valstybės įmonėje „Lietuvos paminklai“.

Atliktos audito procedūros Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje numatytose sisteminėse tyrimo srityse:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas pagal 2.1. ir 2.7 ekonominės klasifikacijos kodus;
- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų poreikio 2010 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimas.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Valstybės lėšų valdymas, naudojimas, disponavimas ekonomiškumo ir viešojo intereso požiūriais

Kultūros paveldo departamentas vadovaujantis teisės aktais³ įgaliotas organizuoti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį teritorijų planavimą. Jo tikslas – dokumentuose nustatytais sprendimais užtikrinti skelbiamų ar paskelbtų saugomais kultūros paveldo objektų, jų teritorijų, steigiamų ar įsteigtų saugomų vietovių išsaugojimą, šių objektų ir vietovių apsaugos zonos taikomų paveldosaugos reikalavimų įteisinimą.

Audito metu peržiūrėjus nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo organizavimo procedūras, kultūros paveldo objektų ir vietovių specialiųjų planų kainų skaičiavimus, darytina išvada, kad Kultūros paveldo departamentas nepakankamai kontroliuoja įmonės „Lietuvos paminklai“ atliekamų specialiųjų planų kainų skaičiavimus, todėl biudžeto lėšos šiems tikslams naudojamos neekonomiškai.

Pagal 2006-05-24 sudarytą sutartį Nr. 3-78 (su vėlesniais pakeitimais) specialiųjų planų kaina skaičiuota netinkamai vadovaujantis Miestų, miestelių ir jų dalių detaliojo planavimo darbų

³ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (1994-12-22 Nr. I-733, 2004-09-28 Nr. IX-2452 redakcija), 5 straipsnio 10 dalies 4 punktas.

kainos skaičiavimo metodika⁴ (kaina taikyta atskirai teritorijai ir atskirai apsaugos zonai, nors ši metodika to nenumato), kainai patikslinti daugeliu atvejų taikyti maksimalūs metodikoje patvirtinti koeficientai – tiek teritorijai, tiek apsaugos zonai (svarbumo, teritorijos sudėtingumo, gamtinių sąlygų įvertinimo, urbanizuotos teritorijos koeficientas). Be to, papildomai taikyti ir Paveldo tvarkybos reglamento PTR 4.01.01:2007 normatyvai⁵.

Taip pat kultūros paveldo objektų specialiojo planavimo dokumentų kainos skaičiavimui taikytas 1,51 indeksas, apskaičiuotas pagal Statistikos departamento skelbiamus statybos sąnaudų kainų indeksus statiniams.

Statybos sąnaudų kainų indekso (SSKI) sudarymo metodikoje⁶ nurodytas Statybos sąnaudų kainų indekso sudarymo tikslas – nustatyti naujos statybos pagrindinių sąnaudų kainų pokytį per tam tikrą laikotarpį. SSKI reikalingas makroekonominiais rodikliais skaičiuoti palyginamosiomis kainomis, ekonomikos raidai analizuoti, infliaciniais procesams statyboje įvertinti, prognozėms rengti.

Vartotojų kainų indekso sudarymo metodikoje⁷ nustatyta, kad vartotojų kainų indeksas naudojamas infliacijos lygiui šalyje matuoti, kaip indeksacijos priemonė kainų padidėjimui kompensuoti, įvairiems rodikliams perskaiciuoti palyginamosiomis kainomis, analitiniais ir prognozavimo tikslams (to paties laikotarpio indeksas, apskaičiuotas pagal Statistikos departamento skelbiamą metinį bendrą Vartotojų kainų indeksą, 1,25).

Metodikos 16 p. numatyta, kad projektavimo darbų kaina, apskaičiuota po 1996-01-01, didinama Statistikos departamento paskelbtu bendruoju kainų augimo indeksu (neįvardijant, kokių kainų), kai jis padidėja daugiau kaip 10 procentų.

VĮ „Lietuvos paminklai“ specialiojo planavimo dokumentų rengimo darbų sąmatose kainų padidėjimui kompensuoti taikė didesnę kainų indeksą (1,51).

Pažymėtina, kad metodikos bendrųjų nuostatų 3 p. numatyta, kad metodiką rekomenduojama taikyti apskaičiuojant preliminarą (pradinę) teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainą. Galutinė teritorijų planavimo dokumento rengimo darbų kaina nustatoma planavimo organizatoriaus ir rengėjo susitarimu. Kai planavimo organizatorius yra valstybės valdžios ir savivaldos institucijos, įmonės (jų įtakos sferai priklausančios įmonės ar įmonių filialai), įstaigos ar

⁴ Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos 1996-05-02 įsakymas Nr. 63 „Dėl teritorijų planavimo darbų kainos skaičiavimo metodikos bendrųjų nuostatų, miestų, miestelių ir kaimų bendrojo planavimo darbų kainos skaičiavimo metodikos, miestų, miestelių ir jų dalių detaliojo planavimo darbų kainos skaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2007-08-08 įsakymas Nr. IV-528 „Dėl paveldo tvarkybos reglamento PTR 4.01.01:2007 „Nekilnojamojo kultūros paveldo ardomųjų tyrimų ir projektavimo dokumentacijos rengimo darbų sąnaudų normatyvai“ patvirtinimo“.

⁶ Statybos sąnaudų kainų indekso sudarymo metodika, patvirtinta Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės gen. direktoriaus 2007-07-17 įsakymu Nr. DĮ-173.

⁷ Vartotojų kainų indekso sudarymo metodika, patvirtinta Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės gen. direktoriaus 2007-04-04 įsakymu Nr. DĮ-104.

organizacijos, galutinė teritorijų planavimo dokumento rengimo darbų kaina nustatoma vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu.

Faktiškai teritorijų planavimo dokumento rengimo pradinė darbų kaina neperskaičiuojama (tik tam tikrais atvejais kaina buvo didinama dėl topografinio plano išlaidų padidėjimo).

Kadangi metodikoje numatyta, kad joje pateiktos nuostatos yra rekomendacinio pobūdžio, detalus nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų sąnaudų apskaičiavimas turėjo būti aptartas sutartyse su VĮ „Lietuvos paminklai“. Kadangi tai nebuvo aptarta, įmonei buvo sudaryta galimybė taikyti maksimalius kainų apskaičiavimo dydžius (įkainius, koeficientus, indeksus).

VĮ „Lietuvos paminklai“ 2008 m., remdamasi atvirųjų konkursų rezultatais, sudarė sutartis su rangovais dėl dešimties kultūros paveldo objektų ir vietovių specialiųjų planavimo dokumentų rengimo. Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų parengimo sutartyse nurodomas sutarties dalykas – atitinkamo objekto atitinkamo nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano (teritorijų ir apsaugos zonų ribų plano, paveldotvarkos projekto arba abiejų dokumentų) parengimas. Sutarčių dalyje „Sutarties kaina“ nurodoma kaina Lt su PVM už sutarties dalyką (atitinkamo plano ar planų parengimą) ir, kad „sutarties kaina apima visas galimas rangovo išlaidas, susijusias su tinkamu ir savalaikiu sutarties įvykdymu, įskaitant, bet neapsiribojant tyrimų ir ekspertizių atlikimu, parengto specialiojo plano pataisymais ir papildomais derinimais pagal visuomenės, sąlygas išdavusių, patikrinančių institucijų pastabas ir kitais darbais, kurių poreikis iškils rengiant specialųjį planą“.

Sutarčių dalyje „Šalių įsipareigojimai“ rangovas įsipareigoja „gauti Kultūros paveldo departamento atitinkamo teritorinio padalinio, vykdančio planavimo organizatoriaus funkcijas, raštišką pritarimą parengtai specialiojo plano koncepcijai ir raštu suderinti specialiojo plano sprendinius; suderinti parengtą specialųjį planą su planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis; organizuoti ir atlikti rengiamo specialiojo plano viešinimo, pristatymo visuomenei ir jo apsvaistymo procedūras; pateikti specialųjį planą patikrinti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai ir gauti teigiamą patikrinimo aktą; atlikti rengiamo specialiojo plano koregavimą, atsižvelgiant į planavimo organizatoriaus, atsakingų institucijų ir užsakovo pagrįstas bei teisėtas pastabas, atlikti būtinas ekspertizes, kitus tyrimus ar savo rizika ir lėšomis pasitelkti turinčius teisę atlikti šiuos darbus kitus asmenis“. Taip pat numatyta, kad „už kitų asmenų atliktus darbus prieš užsakovą (VĮ „Lietuvos paminklai“) tiesiogiai atsako rangovas“.

Peržiūrėjus įmonės pateiktą minėtų dešimties objektų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo suvestinius kainos apskaičiavimus, pastebėta, kad specialiojo teritorijų planavimo dokumento kainą sudaro inžinerinio topografinio plano parengimo kaina, atitinkamo kultūros paveldo objekto teritorijos ir apsaugos zonų ribų plano ir paveldotvarkos projekto arba vieno kurio nors iš šių dokumentų parengimo kaina, nurodyta sudarytoje sutartyje su rangovu, ir „kitos išlaidos“ (5 proc. ribų plano ir paveldotvarkos projekto kainos).

Dėl kitų išlaidų apskaičiavimo ir įtraukimo į specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo kainą dešimties objektų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo bendra kaina didesnė 134 464 Lt (įskaitant PVM). Pažymėtina, kad nei 2006-05-24 sutartyje Nr. 3-78 (su vėlesniais pakeitimais), nei 2008-07-23 pavidimo sutartyje Nr. 3-07 (su vėlesniais pakeitimais) jokie papildomi mokėjimai įmonei už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengėjo funkcijas nenumatyti (nei už viešojo konkurso organizavimą, nei už atliktų darbų apskaitą, nei už atliktų darbų ataskaitų rengimą, nei už kitus įmonės darbuotojų atliekamus veiksmus).

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą⁸ asignavimų valdytojų pareiga – užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Nenumačius pavidimo sutartyse dėl kultūros paveldo objektų ir vietovių specialiųjų planų rengimo papildomų išlaidų apmokėjimo, dešimties kultūros paveldo objektų ir vietovių specialiųjų planų rengimo darbų sąmatose nepagrįstai numatyta 134,5 tūkst. Lt papildomų „kitų išlaidų“.

2. Kitų darbuotojų, dirbančių pagal terminuotas darbo sutartis, darbo apmokėjimas

Pagal 2009-02-05 terminuotą darbo sutartį Nr. 1084 antraeilėms specialisto pareigoms į Kultūros paveldo departamentą buvo priimtas darbuotojas, nurodant darbo pobūdį – 2009 m. programinio finansavimo ir 2009 metų atskaitomybės formų pritaikymas Kultūros paveldo departamento poreikiams. Terminuota darbo sutartis sudaryta darbo laikotarpiui nuo 2009-02-06 iki 2009-02-27. Sutartimi darbdavys įsipareigojo darbuotojui mokėti 4 000 Lt darbo užmokestį, taigi pažeidė Vyriausybės nutarimu⁹ nustatytą tarnybinį atlyginimą, ir nustatė 20 val. darbo savaitės trukmę.

Pagal šią darbo sutartį darbuotojui apskaičiuota ir išmokėta 4 268 Lt (įskaitant 268 Lt už nepanaudotas atostogas). Taigi darbuotojui nepagrįstai apskaičiuota ir išmokėta 2,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir taip padaryta žala.

2010-05-19 2853,60 Lt pervesta į departamento biudžetinę sąskaitą, o 2010-05-21 ši suma pervesta į valstybės biudžetą.

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (1990-07-30 Nr. I-430, 2003-12-23 Nr. IX-1946 redakcija), 5 straipsnio 1 dalies 7 punktas.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Vykdamas ministerijos raštą¹⁰ pagal 2008-11-10 terminuotą darbo sutartį Nr. 1064 dėl Vilniaus Senamiesčio (U1P) – UNESCO kultūros ir gamtos paveldo sąrašė esančio objekto – integruoto valdymo plano parengimo į Kultūros paveldo departamentą priimtas asmuo konsultanto eksperto pareigoms.

Terminuota darbo sutartis sudaryta darbo laikotarpiui nuo 2008-11-10 iki 2008-12-31. Darbdavys įsipareigojo darbuotojui mokėti 7 000 Lt darbo užmokestį ir nustatė 40 val. trukmės darbo savaitę.

2008-12-31 buvo pakeistas darbo sutarties 2 p. – terminuotos sutarties laikotarpis pratęstas nuo 2009-01-01 iki 2009-02-01.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos ministro pirmininko 2008-12-08 potvarkiu Nr. 446 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė klausimams, susijusiems su įrašytą į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą objektų Lietuvoje išsaugojimu, išnagrinėti. Į grupę įtrauktas ir minėtas asmuo, nurodant, kad tai konsultantas ekspertas.

Pateiktuose darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodyta, kad konsultantas ekspertas 2009 m. sausio ir vasario mėn. departamente dirbo atitinkamai 20 d. d. arba 160 val. ir 1 d. d. arba 8 val. Už darbą pagal šią sutartį jam 2009 m. (21 d. d.) priskaičiuota ir išmokėta 8884,19 Lt, įskaitant 1534,19 Lt kompensacijos už nepanaudotas (4,4 d.) atostogas.

Darbo užmokestis nustatytas nesivadovaujant Vyriausybės nutarimu¹¹, nes jis nenumato tokios pareigybės kaip ekspertas konsultantas, todėl negalėjome nustatyti, koks turėjo būti nustatytas tarnybinis atlyginimas.

Pagal atliekamų darbų pobūdį su konsultantu ekspertu turėjo būti sudaryta intelektinių paslaugų teikimo sutartis.

Minėtas darbo užmokestis išmokėtas ir apskaitytas programų „Nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimo sklaidos ir atgaivinimo programa“ (04 07) ir „Kultūros paveldo apsaugos valstybinis administravimas“ (01.05) biudžeto išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje „Kitos paslaugos“ (ekonominės klasifikacijos kodas 2 2 1 1 1 30).

Vyriausybės nutarimu¹² patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičius, todėl darbuotojai turi būti priimami neviršijant patvirtintų pareigybių skaičiaus. Šiuo atveju pareigybių skaičius viršytas.

Vyriausybės nutarimas (1993-07-08 Nr. 511) nustato, kad biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Vyriausybės patvirtinta minimali mėnesinė alga (valandinis atlygis) ir patvirtinti biudžetinių įstaigų ir organizacijų

¹⁰ Kultūros ministerijos 2008-11-05 raštas Nr. S2-2808 „Dėl UNESCO Pasaulio paveldo sąrašo objektų valdymo plano“.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-12-19 nutarimas Nr. 1641 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ (galiojęs iki 2009-10-01); nuo 2009-10-01 galioja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-05-06 nutarimas Nr. 394.

darbuotojų tarnybiniai atlyginimai ir tarifiniai atlygiai (koeficientai). Todėl priimant darbuotojus į darbą nutarime nustatyti tarnybiniai atlyginimai (koeficientai) negali būti viršijami ir turi būti laikomasi kitų nutarime numatytų darbo apmokėjimo sąlygų.

Pagal atliekamų darbų pobūdį su ekspertu konsultantu netinkamai sudaryta darbo sutartis. Darbo užmokestis pagal ją nustatytas didesnis, negu numatyta Vyriausybės nutarime.

3. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas

Atsižvelgiant į audito metu atliktas procedūras nustatyta, kad Kultūros paveldo departamento vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai organizuojant nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį teritorijų planavimą, terminuotų darbo sutarčių sudarymą rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

4. Rekomendacijos

Departamentas dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotas Valstybės kontrolės 2009-09-24 raštu Nr. S-(50-1.11)-1759 „Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams išlaidų poreikio planavimo“ ir 2009-12-14 raštu Nr. S-(50-1.10.1)-2589 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

Kultūros paveldo centras buvo informuotas 2009-12-10 raštu Nr. S-(50-1.11)-2583 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

Departamentas ištaisė klaidas, kurias galėjo turėti įtakos metinei finansinei atskaitomybei.

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus, rekomenduojame:

- peržiūrėti specialiojo planavimo dokumentų rengimo darbų sąmatas, įvertinant sąmatose numatytą „kitų išlaidų“ pagrįstumą,
- sustiprinti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų sąnaudų apskaičiavimo vidaus kontrolės procedūras ir numatyti kontrolės prevencijos stiprinimo priemones, kad valstybės biudžeto lėšos specialiųjų planų rengimui būtų naudojamos ekonomiškai,
- sustiprinti terminuotų darbo sutarčių sudarymo vidaus kontrolės procedūras,

– papildyti Kultūros paveldo departamento komisijų ir tarybų ekspertų teikiamų nematerialaus pobūdžio (intelektinių) paslaugų apmokėjimo taisykles, nustatant ir kitų konsultantų ekspertų teikiamų intelektinių paslaugų apmokėjimo tvarką.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Danutė Mačiulaitienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Kultūros paveldo departamente
prie Kultūros ministerijos atlikto
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“ priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolesni veiksmai*	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data)*
1.	Peržiūrėti specialiojo planavimo dokumentų rengimo darbų sąmatas, įvertinant sąmatose numatytų „kitų išlaidų“ pagrįstumą.	Sudaryti darbo grupę, kuri peržiūrės ir įvertins nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų sąmatose numatytų „kitų išlaidų“ pagrįstumą.	Iki 2010-07-01
2.	Sustiprinti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų sąnaudų apskaičiavimo vidaus kontrolės procedūras ir numatyti kontrolės prevencijos stiprinimo priemones, kad valstybės biudžeto lėšos specialiųjų planų rengimui būtų naudojamos ekonomiškai.	Papildyti valstybės tarnautojo pareigybės aprašymą, numatant nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų sąnaudų apskaičiavimo kontrolės funkciją.	Iki 2010-06-15
3.	Sustiprinti terminuotų darbo sutarčių sudarymo vidaus kontrolės procedūras.	Paskirti atsakingą asmenį, kontroliuosiantį, kad pagal poreikį sudaromos terminuotos darbo sutartys neviršytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-05-06 nutarimu Nr. 394 Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos patvirtinto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus.	Iki 2010-06-04
4.	Papildyti Kultūros paveldo departamento komisijų ir tarybų ekspertų teikiamų nematerialaus pobūdžio (intelektinių) paslaugų apmokėjimo taisykles, nustatant ir kitų konsultantų ekspertų teikiamų intelektinių paslaugų apmokėjimo tvarką.	Pakeisti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos komisijų ir tarybų ekspertų teikiamų nematerialaus pobūdžio (intelektinių) paslaugų apmokėjimo taisykles, patvirtintas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2004-12-31 įsakymu Nr. Į-538, nustatant ir kitų konsultantų ekspertų teikiamų intelektinių paslaugų apmokėjimo tvarką	Iki 2010-06-15

* - nurodė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos